

អត្ថប៊ិនុប្រចាំខែកញ្ចប់

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ଶ୍ରୀଃ ଶାଖାଜ୍ଞାତ ପ୍ରକଳ୍ପକ୍ଷେ ଯି
ପ୍ରକଳ୍ପି ହୋଇଲା ଶ୍ରୀଃ ଶାଖାଜ୍ଞାନ୍ମୁଦ୍ରା

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អគ្គិនិត្យប្រព័ន្ធនាមីនាសក៍ពណ៌

Supreme Court Chamber Chambre de la Cour suprême

សំណុំរឿងលេខ: ០០៩/១៨ កក្កដា ២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 001/18-07-2007-ECCC/SC

ଶ୍ରୀପଟ୍ଟାଃମୁଖଃ

ចំណាំ សង្គម ស្រីម ប្រធាន

មេត្រក្រុម Motoo NOGUCHI

ថ្វីក្រម សោម សិរិទ្ធា

ເຕັກມ ອງນີ້ກຳມາ Agnieszka KŁONOWIECKA MILART

ເຕີກຣມ ສົງລະ ວິດ

චන්ද්‍ර නිහාල ජයසිංහ Chandra Nihal Jayasinghe

ເຕີກົມ ພ້າ ໂພນວິດ

កាលបរិច្ឆេទនកសារ

ថ្វីៗ០៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៩

ចំណាត់ថ្នាក់នកសារ៖

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ:

ເສດຖະກິບແຫຼ່ງທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດຕົວຢ່າງຍຸດຍຸດ ແລ້ວ ສູງໃຫຍ່ຈຳກັດຕືກ

ផ្នែកគម្រោងការការពារក្នុង

Nisha Valabhji Rupert Abbott

មេធានីតំណាងភាគីដើម្បីការងាររដ្ឋបាលនៃក្រសួង

ទី ព្រៃនុញ្ញ

Karim KHAN

Alain WERNER
Brianne McGONIGLE

សាប្តពេជ្ជមានជាតិ

ជាលាង

សេចក្តីថ្ងៃទី២០១៩

កំង ហ្មុកអារ៉ា ហេវ “ខ្សោច”

សិបអេតារីការពារកើដនុងជាប់ពេទ្យ

ការ សារីត្ស
កង បុច្ចាវិ

មេត្តាឌីពណ៌នការគិដីមបណ្តុកឱ្យរដ្ឋប្បាងលើក្រុមមួយ

គង់ ពិសិ

ក្រសួង ពីរាជក្រឹត

យុង ជានិត

Silke STUDZINSKY

មេធាវិតណាងភាគីដើមបណ្ឌិះងរដប្រយោជន៍ក្រមពាណិជ្ជកម្ម

ក្រិម ប៊ែងបី

ម៉ោង ស្រុវករ

Martine JACQUIN

Annie DELAHAIE

Philippe CANONNE

Elizabeth RABESANDRATANA

Fabienne TRUSSES-NAPROUS

Christine MARTINEAU

សេចក្តីផ្តល់នូវប្រព័ន្ធឌីជីថលដែលមានតម្លៃរាយរាយ
ជាក្នុងសាធារណរដ្ឋប្រជាជាតិទាំងអស់

អត្ថប៊ីផុម្ពប្រព័ន្ធនាមគម្រោង នៃអង្គភាពប្រជាមានៗនៃក្រសួងពុជាបាករកម្មដា (“អ.ប.ន.ក.”) បានទទួល

I. ຖະແນນລົດຕິບັດ

៩. នៅថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ អង្គភាពនៃជាតិសាសណាជប្បធម៌អ.វ.ត.ក បានចេញសាលក្រោមប្រជាធិបតេយ្យដើម្បីជាប់ចោទ កំង ហ្មតុកអារ ឬក “ឱច” (“សាលក្រោមសាសណាជប្បធម៌”)²។ សហគ្រោះរាជអាជ្ញាត ដើម្បីជាប់ចោទ និងដើម្បីមបណ្តឹងរដ្ឋប្បរិយាណី ក្រុម ១ និង ៣ បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្នុងការនិងអង្គភាពនៃជាតិសាសណាជប្បធម៌ក្នុងការកំពុលប្រជាធិបតេយ្យនេះ³។

¹ ត្រូវឱ្យចាប់ផ្តើមកន្លែង នៅឆ្នាំ ២០១៦, F16

² E188 (កែតប្រវ)។

២. នៅថ្ងៃទី១៩ ខែកក ឆ្នាំ២០១១ អង្គភាពគំពារការការពារភ្នៀនអ.វ.ត.ក បានដាក់សំណើមក កាន់ក្រឡាបពីនេអង្គដីនឹងម្រោចុលាការកំពូល ហើយសំណើនេះ ត្រូវបានដាក់ក្នុងសំណុំរឿង និង ធ្វើការដួនដំណឹងនៅថ្ងៃទី១៩ ខែកក ឆ្នាំ២០១១។ នៅថ្ងៃទី៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១ សហព្រះរាជរាជ្យ បានដាក់ថ្មីយកបរបស់ខ្លួនទៅនឹងសំណើនេះ (“ថ្មីយកបរបស់ខ្លួន”)⁴ និងនៅ ថ្ងៃទី០៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១ អង្គភាពគំពារការការពារភ្នៀន បានធ្វើការថ្មីយកបរបស់ថ្មីយកបរបស់ខ្លួន⁵ (“ការថ្មីយកបរបស់ខ្លួន”)។

II. ເස්සන්ඩ්ඡාලජේස්

ក. ព្រៃប័ណ្ណមាន

៣. វិធានផ្តែកង់(វិសោធនកម្មលើកទី ៦) ចែងចាំ៖

គ្រប់ដំណាក់កាលនឹងពីរិធី...

ប្រសិនបើពីចារណាយឱ្យមានលក្ខណៈថា ចាត់ខ្លាំងសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនប្រជុំរឿងក្នុងអង្គភាពប្រជាពលរដ្ឋ ឬ ផ្តល់ឱ្យការសិក្សាអង្គភាព ឬ បុគ្គលិយាណមួយក្នុងការងារកសាងរាជបស្ថុអ្នកដែលមិនមែនជាការតិចក្នុងរឿងក្នុងជាមាយលក្ខណៈអក្សរ នាក់ពួនិ៍នៅ

ទៅនឹងសារណាបណ្ឌីងសាខាទុក្របស់សហមជាកវិការពារក្នុងជាប់ចោទ កាំង លោកអារ៉ា ហែវ “ឃុំ” ប្រធានីងសាលក្រោម សាលាដំបូងចុះថ្វីទិន្នន័យ ខេកក្រោម ឆ្នាំ២០១០, ថ្វីទិន្នន័យ ខេត្ត ឆ្នាំ២០១០, F14/4; ចម្លើយពប របស់សហគ្រោះរាជរាជ្យ ទៅនឹងសារណាបណ្ឌីងសាខាទុក្របស់សហមជាកវិការពារក្នុងជាប់ចោទ កាំង លោក អារ៉ា ហែវ ឃុំ ប្រធានីងសាលក្រោមអង្គដំបូងចុះថ្វីទិន្នន័យ ខេកក្រោម ឆ្នាំ២០១០, ថ្វីទិន្នន័យ ខេត្ត ឆ្នាំ២០១០, F14/4; ការធ្វើយ គបរបស់សហមជាកវិការពារក្នុងជាប់ចោទ ទៅនឹងចម្លើយពបរបស់សហគ្រោះរាជរាជ្យ ថ្វីទិន្នន័យ ខេត្ត ឆ្នាំ២០១០, ថ្វីទិន្នន័យ ខេកក្រោម ឆ្នាំ២០១១, F14/2។

⁴ សេចក្តីសម្របជើសណើរបស់សហគ្រោះរាជអាជ្ញាធមុនព្យារពេលធ្វើឱ្យតម្លៃទិន្នន័យរបស់ជាប់ពេទ្យ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០ F14/3; សេណើរបស់សហគ្រោះរាជអាជ្ញាធមុនព្យារពេលដាក់ថម្វើឱ្យតម្លៃទិន្នន័យរបស់ជាប់ពេទ្យ សាច្ទក្របស់សហគ្រោះការពារនៃជាប់ពេទ្យ ការងារ ហ្មតុករ ហូវ “ឬច” ប្រភែនឹងសាលក្រោមអង្គដីនឹងប្រជាពលដ្ឋាន ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០, ថ្វិថី៩៦ ខែវិចិកា ឆ្នាំ២០១០, F14/1។

បញ្ហាបាយមួយ... អង្គដំនីជម្រះដែលពាក់ព័ត៌ម្ននោះ ត្រូវកំណត់ពេលវេលា ក្នុងការដាក់
ឯកសារនៃសារណានេះ ប្រសិនបើមាន។

...

សារណានៃអង្គដំនីជម្រះពាក់ព័ត៌ម្ន ហើយក្រឡាបញ្ញីត្រូវចែងច្នៃនៅក្នុងការដាក់
និងមេធាវីរបស់ភាគីដែលទ្រាន់ដូចជាលើកក្នុងការដែលត្រូវបានដោះស្រាយ។

III. អត្ថលេខាណ្តកី

៥. នៅក្នុងសំណើនេះ អង្គភាពគាំពារការពារក្តី នឹងស្វែងរកដំនីជម្រះពុលាការកំពុល អនុញ្ញាត
ភាគីដែលឱ្យការឃើស ឱ្យដាក់សារណានេះ ឬ ក្រុមរបស់អង្គដំនីជម្រះដែលមែនភាគីក្នុងរឿងក្នុង
ក្នុងគោលបំណងដើម្បីធានានូវ“អំណោះអំណាងផ្ទុកច្បាប់ទាក់ទងនិងបញ្ហាទានាដែលលើកឡើងក្នុង
បណ្តិ៍សាខាក្នុងរបស់សារព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយមកដល់ពេលនេះ មិនត្រូវបានលើកឡើងដោយ
សារមេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងដំណើរការនិតិវិធី ជាតិសេស បញ្ហាស្តីពីការកំណត់ទោស”⁷។ សារ
ព្រះរាជាណាចក្រ គាំទ្រការអនុញ្ញាតរបស់អង្គដំនីជម្រះពុលាការកំពុល ស្របតាមវិធាន ៣៣(១)
នៃវិធានឡើក្នុងថា កម្រិតត្រីម៉ែត់“សារណាដែលមានលក្ខណៈឯករាជ្យនិងតតលំអេវង់” របស់
“ភាគីដែលមានលក្ខណៈឯករាជ្យសមស្រប” ប្រសិនបើអង្គដំនីជម្រះយល់ថា សារណានេះ
អាចធ្វើឱ្យក្នុងការពិចារណាបានបស់ខ្លួនលើបញ្ហាដែលលើកឡើងដោយភាគីនានាដោយបណ្តិ៍សេស
សាខាក្នុង។⁸
៥. យោងតាមហេតុដលខានេះក្រោម អង្គដំនីជម្រះពុលាការកំពុលយល់យើងថា វាតុមានលក្ខណៈ
សមស្របក្នុងការអនុញ្ញាតការដាក់សារណាបានបស់អង្គដំនីជម្រះដែលមែនភាគីនេះរឿងក្នុងតាមវិធាន៣៣
(១)។

⁶ វិធាន៣៣(១)-(៤)នៃវិធានឡើក្នុង។

⁷ សំណើសុំ កចាយណ្ហណ៍ៗ។

⁸ ចម្លើយតប កចាយណ្ហណ៍។

សេចក្តីផ្តល់នូវការដោះស្រាយសំណើនេះដោយភាគីនានាដោយបណ្តិ៍សេស ដើម្បីបញ្ជាក់ថា ការដែលបានបន្ទាន់
ជាកំណត់សារណាបានបស់ខ្លួនដែលមែនភាគីនេះដែលបានបន្ទាន់

៤. ចំនួចទីម្ចារ អង្គដីនិងប្រះពុលការកំពូល ត្រូវគារពយុទ្ធសាស្ត្របណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខ ដែលបានដ្ឋីស រើសដោយសហមេធាវីជាតិពីរឿង ដែលដ្ឋីសរើសដោយដឹងជាប់ចោទស្ថាបាមវិធានថ្មីក្នុង⁹ ដឹងជាប់ចោទ និងសហមេធាវី មិនតម្រូវដាក់ចម្លើយពបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅនិងសារណា បណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខបស់សហព្រះរាជរាជ្យ និងមិនតម្រូវបង្ហាញជាសាធារណៈនូវមូលបោតផែល ខ្លួន “ដ្ឋីសរើសមិនធ្វើការផ្តើមឱ្យពប”នោះទេ¹⁰

៥. ចំនួចទី២ រាជិនមានលក្ខណ៍ដែលអង្គភាពគាំពារការពារក្តីពេលថា មកដល់ពេលនេះ សហមេធាវីបស់ដឹងជាប់ចោទ បានធ្វើតាគំដែងប្រុងទៅលើ“បញ្ហាយុត្តិការបុគ្គលក្នុងនិតិវិធី បណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខ”¹¹នោះបើណ្ណារាជៈទេ។ ឧទាហរណ៍ ដឹងជាប់ចោទ បានដាក់ពាក្យបណ្ឌិ៍សប្រាំដែល និងការដាក់ទោសដោយសំអាងថា អង្គដីនិងប្រះសាលាដំបូងខកខាន់មិនបាន “ យោងទៅលើ ប្រព័ន្ធដែលមាត្រាផែនក្រមព្រហ្មណុកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន”¹²។

៦. ចំនួចទី៣ អង្គភាពគាំពារការពារក្តី យល់យើងព្រៃម្រូវថា សហមេធាវីដឹងជាប់ចោទក្នុងមក មិន បានលើកក្នុងបណ្ឌិ៍សជាលាយលក្ខណ៍អក្សរបស់ខ្លួនទេទឹករណីជាក់លាក់ដែលបានបណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខបស់សហព្រះរាជរាជ្យ ទៅលើសហមេធាវីការពារក្តីដឹងជាប់ចោទដ្ឋីសរើសនេះ មិនមាននឹងមក យុទ្ធសាស្ត្របណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខដែលសហមេធាវីការពារក្តីដឹងជាប់ចោទដ្ឋីសរើសនេះ មិនមាននឹងមក ហើយការអភិវឌ្ឍន៍ដាក់សារណារបស់អង្គដីនិងប្រះពុលការកំពូលតាមវិធាន ៣៣(១)នៃវិធាន ថ្មីក្នុងនោះ “ការលើកឡើងយ៉ាងពេញលេញ”នៃសារណាបណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខបស់សហព្រះរាជ រាជរាជ្យ គឺ “ទំនួងជាមិនអាចកើតមាននោះទេ”¹³។ ថែរក្រមអង្គដីនិងប្រះពុលការកំពូល ត្រូវបាន ចង្វាប់ការពួកគិត ក្នុងការធ្វើការពីចារណាត្រប់ប្រជុំនៃជាមួយរាល់សារណាបណ្ឌិ៍សាខាទុក្ខទំនួនអស់ រួមទាំងសារណារបស់សហព្រះរាជរាជ្យដីនេះ។

⁹ សូមមើល “ទម្រង់ចំណាំសហមេដ្ឋារ” ថ្ងៃទី២០ កញ្ញា ខែ មេសា, ឆ្នាំ២០១០, E189.2 (ក្នុងនោះ ជនជាប់ចោរ យើងសំគាល់ពេលវេលាពេលក្នុងប្រព័ន្ធទីផ្សារ) កន្លែងនៅក្នុងការប្រព័ន្ធក្នុងប្រព័ន្ធទីផ្សារ។

¹⁰ សំណើស្តី កាទាមណា ៧, សូមមិនចង្វឹមពហកាទាមណាយ។

¹¹ បច្ចុប្បន្នពិភាករ, ICC-BD/01-02-07, ថ្ងៃទី២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៤ (ដើម្បីរឹងការណ៍ក្នុង) បច្ចុប្បន្នពិភាករ ២៥(៨), ៩០(១)។

¹² សារណាបណ្ឌិះសាខាថ្មរបស់ជនជាប់ថាទុ កចាគណាទោ។

¹³ សំណើស្តី កម្រាមណ្ឌល

សេចក្តីពីថ្មីបានដឹងថាបើរបស់ខ្លួនគឺជាការតាមរយៈការបង្ហាញទិន្នន័យ។

IV. ចំណែកអនុវត្តបានឃើញថាណា

ເຫຼືອມານຸ່ງແລ້ວເຫັນວ່າ ເກີດຕືກ ເຊິ່ງ ດີເລີກ ແລ້ວ ເກີດຕືກ ເຊິ່ງ ດີເລີກ

¹⁴ វិធានៗ(៤)នៃវិធានផ្ទេរដែរ។

¹⁵ លេចក្តីសរុបចិត្តសំណើរបស់អង្គភាពគាំពារការពារកី សុដាក់សារណារបស់អ្នកផែលមិនមែនជាកាតីក្នុងវិធីការអង្គដីទីនប្បះគុណការកំពុល ថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូឆ្នាំ២០១០, F7/2, កម្រាមណ្ឌល។

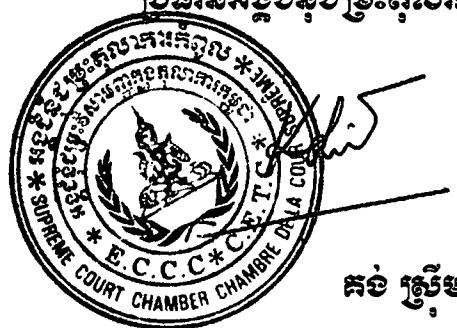
¹⁶ សំណើស្តុ កចាមណាគេង សម្រេចបានដឹងពីរបាយការណ៍ និងការធ្វើយកបាន កចាមណាគេង ៨-១៩។

សំណើរបស់នេះត្រូវបានបងិសជាលើអនាមការបង់។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៣ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៩

ប្រចាំអប់រំនៃប្រជាជនកម្ពុជា

କବି ପ୍ରକାଶ

សេចក្តីសម្រេចដឹងថាមួយនៃលទ្ធផលរាជការរបស់ពី សំបុត្រអនុគមន៍នូវការរាជការជាប្រជាពលរដ្ឋ និងស្ថាបន្ទូរដើរការរាជការជាប្រជាពលរដ្ឋ